

Examenverslag van bedrijfseconomie vwo, eerste tijdvak (2023)

Beste leerling,

In dit examenverslag voor leerlingen proberen we een zo goed mogelijk antwoord te geven op de volgende vraag: *In hoeverre was het examen te maken met behulp van de op de cursus behandelde kennis & vaardigheden?*

Om een zo duidelijk mogelijk verslag te maken, hebben we de vragen onderverdeeld in 4 categorieën.

- I. Algemene (niet vak gerelateerde) kennis & vaardigheden
- II. Alleen-kennis/aanpak-uit-de-cursus-vraag
- III. Een-stapje-extra-vraag.
- IV. Niet voorgekomen in de cursus

De eerste categorie doet een beroep op algemene basisvaardigheden, welke we bekend veronderstellen. Categorie II en III zijn vragen die op te lossen zijn met de kennis en vaardigheden die je op de cursus geleerd hebt. De laatste categorie vragen is op de cursus niet aan bod gekomen. In *bijlage 1*, achteraan dit document, vind je een nadere toelichting van deze categorieën.

Het is belangrijk om te beseffen dat deze categorieën niets zeggen over de moeilijkheidsgraad van een vraag. Een vraag die rechtstreeks op te lossen valt met kennis en vaardigheden uit de cursus (categorie II) kan best een pittigere opgave zijn dan een vraag die niet is voorgekomen tijdens de cursus (categorie IV).

Mocht je vragen of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit examenverslag, dan horen we dit uiteraard heel graag! Je mag ons hier altijd over mailen op info@sslleiden.nl.

Met vriendelijke groet,

Hans Huibregtse

opgave	vraag	aantal punten	categorie vraag	toelichting categorie keuze:
1	1	1	IV	Niet voorgekomen op de cursus: Het begrip 'marketingplan' is tijdens de cursus niet behandeld, omdat dit grotebakstof is.
	2	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'SWOT-analyse' van de uitleg 'Ondernemen & marketing' is besproken hoe je kan beslissen bij welk van de vier onderdelen een kenmerk hoort. Deze informatie kon je gebruiken om deze vraag te beantwoorden. Tijdens de cursus kon je ook met dit soort opgaven oefenen, bijvoorbeeld bij vraag 185 of 190.
	3	2	IV	Niet voorgekomen op de cursus: Het begrip 'marktsegmentatie' is tijdens de cursus niet behandeld, omdat dit grotebakstof is.
	4	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Marketinginstrumenten' van de uitleg 'Ondernemen & marketing' zijn de 4 P's van de marketingmix besproken. Deze informatie kon je gebruiken om hier een punt te scoren. Met dit soort opgaven heb je tijdens de cursus ook kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vraag 184, 199 of 200.
	5	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Marketinginstrumenten' van de uitleg 'Ondernemen & marketing' zijn de penetratieprijspolitiek en de afroomprijspolitiek behandeld. Deze informatie kon je gebruiken om bij deze vraag twee punten te scoren.
2	6	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Tijdens de cursus heb je een hand-out gekregen met de belangrijkste informatie over het onderwerp 'Rechtsvormen'. Hierop stond uitgelegd welke rechtsvormen rechtspersoonlijkheid hebben, en welke andere verschillen er zijn. Met deze informatie kon je de vraag beantwoorden.
	7	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Op de begrippenlijst die je tijdens de cursus hebt gekregen stond welke kenmerken van ondernemerschap bij effectuation horen. Specifiek stond er dat het zoeken van strategische partners een typisch kenmerk is van effectuation. Deze informatie kon je gebruiken om hier twee punten te scoren.
	8	3	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Meerdere stortingen/opnames' van de uitleg 'Sparen' is besproken hoe je met behulp van de somformule samengestelde interest over meerdere stortingen berekent. Met het stappenplan uit dit stukje uitleg kon je het eerste punt scoren. Aangezien er vanaf 1 april 2019 geen nieuwe stortingen waren, kon je vanaf dan het stappenplan 'Enkele storting/opnames' van de uitleg 'Sparen' gebruiken. Hiermee kon je de overige twee punten behalen. Met dit soort opgaves heb je tijdens de cursus ook kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vraag 120.

9	6	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Om de eerste drie punten te scoren kon je een aantal delen uit verschillende uitleggen van de cursus gebruiken. Ten eerste is in de uitleg 'Balans' besproken wat de balanspost 'vooruitbetaalde bedragen' inhoudt, wat je kon gebruiken om de huur te berekenen. Je hebt hier na de uitleg 'Financiële verslaggeving' ook mee kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vraag 47. Ten tweede kon je het deel 'Afschrijving' van de uitleg 'Omzet & kosten' gebruiken, waarin de formule voor de afschrijving is besproken. Met deze formule kon je de afschrijving op de inventaris, aanhangwagens en hottubs berekenen. Met deze formule heb je ook kunnen oefenen tijdens de cursus, bijvoorbeeld bij vraag 134. Ten derde kon je het deel 'Lineair' van de uitleg 'Lenen' gebruiken om de interest te berekenen. Ook hiermee kon je tijdens de cursus oefenen, bijvoorbeeld bij vraag 93 of 108. Ten slotte kon het bij de verzekering helpen om het woord 'per' nauwkeurig te berekenen, zoals besproken in het 'Stappenplan examensom'. Ook was het van belang om op te merken dat de premie per 1 januari 2023 werd verhoogd. Daar kon het helpen om datums overal nauwkeurig te berekenen, zoals besproken in het 'Stappenplan examensom'. In het deel 'Prijs' van de uitleg 'Omzet & kosten' is besproken hoe je een kostprijsberekening kan uitvoeren, aan de hand van een voorbeeld. Deze aanpak kon je gebruiken om de overige drie punten van deze vraag te scoren. Met dit soort opgaven heb je tijdens de cursus ook kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vraag 126 of 135.
10	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Balansmutaties' van de uitleg 'Financiële verslaggeving' is besproken met welke formule het resultaat berekend kan worden. Deze formule kon je gebruiken om hier twee punten te scoren. Het was hierbij van belang om op te merken dat de omzet en kosten exclusief btw dienen te zijn, zoals besproken in het deel 'Begrippen' van de uitleg 'Financiële verslaggeving'.
11	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Balansmutaties' van de uitleg 'Financiële verslaggeving' is besproken dat je het resultaat bij het oude eigen vermogen op kan tellen om het nieuwe eigen vermogen te krijgen. Deze formule kon je gebruiken om één van de twee punten te scoren. Het was hier van belang om rekening te houden met het feit dat niet al het ingebrachte vermogen van Jaap was. Om dit niet te vergeten kon het helpen om nauwkeurig woorden uit je einddoel te markeren, zoals besproken in het 'Stappenplan examensom'.
	1	IV	Niet voorgekomen op de cursus: Om ook het tweede punt te scoren, was het belangrijk dat je wist dat privé-onttrekkingen ervoor zorgen dat het eigen vermogen daalt. Dit is tijdens de cursus niet behandeld, omdat dit grotebakstof is.
12	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Gemiddeld vermogen' van de uitleg 'Beoordelen' is besproken hoe je het gemiddeld (eigen) vermogen berekend, en hoe je daarbij onderscheid maakt tussen gewogen en ongewogen gemiddelden. Deze aanpak kon je gebruiken om het eerste punt van deze vraag te scoren.
	1	I	Welke algemene kennis & vaardigheden kon je gebruiken? Om het tweede punt te scoren kon je gebruik maken van jouw algemene lees- en rekenvaardigheden. Hierbij kon het helpen om de betekenis van het woord 'rato' op te zoeken in een woordenboek.
	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Om het derde punt te scoren kon je gebruik maken van de formule voor het rendement als percentage van de investering, zoals besproken in het deel 'Opties' van de uitleg 'Conversie & opties'.
13	1	I	Welke algemene kennis & vaardigheden kon je gebruiken? Bij deze vraag kon je gebruik maken van jouw algemene leesvaardigheden. Het kon hierbij helpen om nauwkeurig woorden uit je einddoel in de tekst te markeren, zoals besproken in het 'Stappenplan examensom'.

3	14	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Tijdens de cursus heb je een hand-out gekregen met de belangrijkste informatie over het onderwerp 'Personeelsbeleid', onder andere over de individuele en collectieve arbeidsovereenkomst. Met deze informatie kon je hier twee punten scoren.
	15	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Tijdens de cursus heb je een hand-out gekregen met de belangrijkste informatie over het onderwerp 'Personeelsbeleid', onder andere over contracten voor (on)bepaalde tijd. Met deze informatie kon je hier twee punten scoren.
	16	2	IV	Niet voorgekomen op de cursus: Het ontslagrecht is tijdens de cursus niet behandeld, omdat dit grotebakstof is.
	17	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Bij deze vraag was het van belang om op te merken dat Margot niet fulltime werkt, en dat de salarisschalen vanaf 1 oktober 2020 verhoogd waren. Hierbij kon het helpen om nauwkeurig het woord 'per' en datums te markeren in de tekst, zoals besproken in het 'Stappenplan examensom'. Met dit soort opgaven heb je tijdens de cursus ook kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vraag 7.
4	18	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Winstverdeling' van de uitleg 'Aandelen & obligaties' is besproken hoe de toevoeging aan de reserves op basis van de winstverdeling berekend kan worden. Deze aanpak kon je gebruiken om hier twee punten te scoren. Het kon hierbij helpen om nauwkeurig het woord 'per' te markeren in de tekst, zoals besproken in het 'Stappenplan examensom'.
	19	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Winstverdeling' van de uitleg 'Aandelen & obligaties' is besproken hoe de dividendbelasting en het nettocashdividend berekend kunnen worden. Met de formules uit dat stukje uitleg kon je deze vraag beantwoorden.
	20	2	IV	Niet voorgekomen op de cursus: De formule voor het beleggersrendement is tijdens de cursus niet besproken, omdat dit grotebakstof is.
	21	1	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? Tijdens de cursus heb je een hand-out ontvangen met de belangrijkste informatie over het onderwerp 'Rechtsvormen', onder andere over de hoogste besluitvormingsorganen van verschillende rechtsvormen. Hierin stond dat de Algemene Vergadering van Aandeelhouders het hoogste besluitvormingsorgaan is van een nv/bv, en dus de belangrijkste besluiten neemt. De extra denkstap die je hier zelf kon zetten was het bedenken van een voorbeeld van een belangrijk besluit.
	22	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Kengetallen' van de uitleg 'Beoordelen' is een examentip besproken over het beredeneren of een kengetal daalt, stijgt of gelijk blijft. Met deze examentip kon je hier twee punten scoren. Met dit soort opgaven heb je ook kunnen oefenen tijdens de cursus, bijvoorbeeld bij vraag 14 of 19.
	23	2	I	Welke algemene kennis & vaardigheden kon je gebruiken? Let op: er is een aanvulling op het correctievoorschrift gepubliceerd die betrekking heeft op deze vraag. Je krijgt voor deze vraag altijd de volledige twee punten.
5	24	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Het begrip 'legitieme portie' staat op de begrippenlijst die je tijdens de cursus hebt ontvangen. Door dit begrip te noemen kon je hier een punt scoren.
	25	1	I	Welke algemene kennis & vaardigheden kon je gebruiken? Om deze vraag te beantwoorden kon je gebruik maken van jouw algemene lees- en rekenvaardigheden. Het kon hierbij helpen om de voetnoot over de WOZ-waarde nauwkeurig te markeren, zoals besproken in het 'Stappenplan examensom'.

	26	4	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In de uitleg 'Financiële zelfredzaamheid' is een stappenplan behandeld waarmee je de erf- en schenkelasting kan berekenen. Door dit stappenplan twee keer toe te passen kon je hier alle vier de punten scoren. Met dit stappenplan heb je tijdens de cursus kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vraag 166 of 169.
	27	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In de uitleg 'Financiële zelfredzaamheid' is een examentip behandeld over het voordeel van een periodieke schenking. Met deze examentip kon je hier een punt scoren. Met deze examentip heb je ook tijdens de cursus kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vraag 174.
	28	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Lineair' van de uitleg 'Lenen' is de formule voor enkelvoudige interest besproken. Met deze formule kon je het eerste punt scoren. Het was hierbij van belang dat de interest over de totale schenking betaald diende te worden. Om dit gegeven niet te missen kon het helpen om gebruik te maken van de examentip uit het deel 'Prijs' van de uitleg 'Omzet & kosten'. In die examentip staat dat het bedrag wat de 100% is altijd na de woorden 'van het/over het/op het' komen. Om ook het tweede punt te scoren, kon je gebruik maken van het stappenplan van het deel 'Enkele storting/opname' uit de uitleg 'Sparen'.
6	29	1	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? In de uitleg 'Omzet & kosten' is besproken dat variabele kosten wel afhangen van de afzet, en constante kosten niet. De extra denkstap die je hier zelf kon zetten was bedenken dat tijdens corona de afzet daalde, waardoor de variabele kosten ook daalden, maar de constante kosten niet.
	30	3	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? In het deel 'Break-even' van de uitleg 'Omzet & kosten' is de formule voor de break-evenafzet besproken. Met deze formule kon je deze vraag beantwoorden. De extra denkstap die je hier zelf kon zetten was bedenken dat door de subsidie een deel van de constante kosten al gedekt was.
		61		

verdeling per categorie:

categorie	aantal punten	percentage
I	5	8%
II	43	70%
III	5	8%
IV	8	13%
	61	100%

In hoeverre was het examen te maken met behulp van de op de cursus opgedane kennis & vaardigheden?

Dit gold voor: 87% van de vragen (namelijk categorie I, II en III).

Bijlage 1: Toelichting categorieën

Categorie I: Algemene (niet vak gerelateerde) kennis & vaardigheden

Dit betreft de volgende vragen: vragen waarbij een beroep wordt gedaan op algemene kennis & vaardigheden. Dit zijn kennis & vaardigheden die niet zijn opgenomen in de eindtermen in de syllabus.

Categorie II: alleen-kennis/aanpak-uit-de-cursus-vraag

Dit betreft de volgende vragen:

- Vragen die letterlijk voorkomen in de uitleg (in de uitleg of in een klassikaal voorbeeld);
- Vragen die letterlijk met een stappenplan op te lossen zijn;
- Vragen die vergelijkbaar zijn met opgaven uit de opgavenbundel die vrijwel altijd worden opgegeven door de hoofddocent;
- Theorievragen die niet worden behandeld op de cursus, maar die we je van tevoren via de vakkenpagina geadviseerd hebben te leren (uit bijv. Samengevat);
- Vragen die vergelijkbaar zijn met vragen uit de voorbereidende opgaven.

Categorie III: een-stapje-extra-vraag

Dit betreffen vragen waarbij je, de naam zegt het al, een stapje extra moet zetten. Oftewel: je moest je kennis en vaardigheden behandeld tijdens de cursus combineren met een stukje 'inzicht'. Bijvoorbeeld:

- Je moet net even buiten het stappenplan om denken;
- Je moet informatie uit de tekst halen om een bepaalde variabele voor een formule of berekening uit te rekenen.

Categorie IV: niet voorgekomen op de cursus

Dit betreft de volgende vragen:

- Vragen over grotebakstof (examenstof die niet behandeld is tijdens de cursus). De stof is niet voorkomen in de standaard opgegeven opgaven, de voorbereidende opgaven of opgegeven stof op de vakkenpagina.
- Vragen waarvan je redelijkerwijs niet kon vaststellen dat het om een op de cursus behandeld concept in een andere context gaat.